

Monitor Sociaal Domein

April 2026

Inhoud

Inleiding	4
Wmo	5
1.1 Financiën	5
1.2 Lasten per voorziening	6
1.3 Aantal inwoners Wmo (In zorg, Instroom & Uitstroom)	6
1.3.1 Aantal in zorg per voorziening	6
1.3.2 Aantal in zorg	7
1.3.3 In- en uitstroom	8
Jeugd	10
2.1 Financiën	10
2.2 Gemiddelde declaratie per jeugdige	11
2.3 Lasten per productcategorie	12
2.4 Lasten per type verwijzer	13
2.6 Aantal jeugdigen Jeugd (In zorg, Instroom & Uitstroom)	14
2.6.1 Aantal in zorg	14
2.6.2 In- en uitstroom	14
Participatie	15
3.1 Financiën	15
3.2 Inkomen	16
3.2.1 Aantal uitkeringen	16
3.2.2 In- en uitstroom	16
3.2.3 Demografische kenmerken	17
3.2.4 Looptijd uitkeringen	18
3.3 Arbeidsdeelname en participatie	19
3.3.1 Beleidsdoel 1: Iedereen is in beweging	19
3.3.2 Beleidsdoel 2: We ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk	20
3.3.3 Beleidsdoel 3: We werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken	22
3.4 Bijzondere bijstand en minimaregelingen	24
3.4.1 Bijzondere bijstand	24
3.4.2 Minimaregelingen	25
3.5 Schulphulpverlening	27
3.5.1 Vroegsignalering van schulden	27
3.5.2 Meldingen schuldhulpverlening	27
3.5.3 Aanvragen schuldhulpverlening	28

Sociale basis.....	29
4.1 Vrijwilligerspunt	29
4.2 Mantelzorg	30
4.3 Jeugd en jongerenwerk	31
4.4 Samenlevingsopbouw	32
4.5 Ouderenwerk.....	34
4.6 Welzijn op recept	35

Inleiding

Voor u ligt de eerste Monitor Sociaal Domein van 2026. Het doel van de monitor is om de raad te informeren. In de monitor geven wij u informatie over de ontwikkeling van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, de Participatiewet en de ontwikkeling van de Sociale Basis. De monitor wordt twee keer per jaar opgeleverd aan de raad.

Algemene beeld en leeswijzer

De monitor richt zich op het weergeven van de stand van zaken tot en met maart 2026. Waar mogelijk vergelijken we de cijfers met eerdere jaren of kwartalen.

De monitor bestaat uit 4 hoofdstukken:

1. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
2. Jeugd
3. Participatie
4. Sociale Basis.

De hoofdstukken over Wmo en Jeugd zijn op dezelfde manier opgebouwd. Eerst bespreken we het geld (de financiën), en vervolgens het aantal inwoners met zorg. In het hoofdstuk over Participatie staat de informatie die nu beschikbaar is uit het systeem. Voor de Sociale Basis is een kwalitatieve toelichting geschreven.

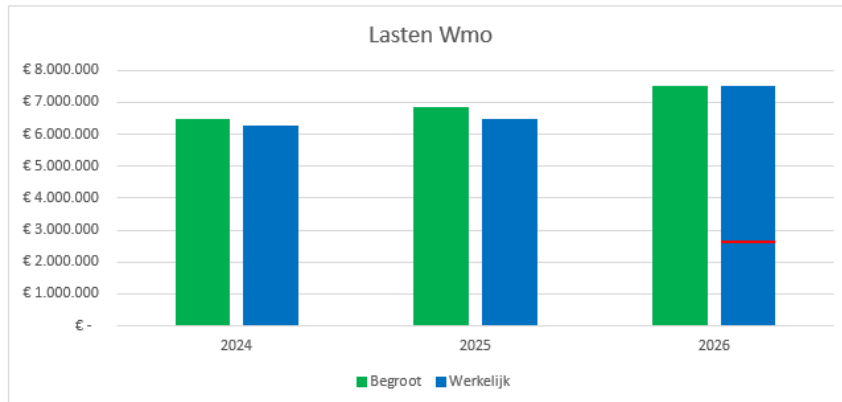
De peildatum is altijd op de laatste dag van de maand, het kwartaal of het jaar, behalve als anders staat aangegeven. Vanwege de AVG-regels laten we aantallen onder de 10 zien als <10 in de tabellen.

Wmo

1.1 Financiën

Grafiek 1 laat de lasten van het domein Wmo¹ zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. In de voorjaarsnota 2026 zijn er geen aanpassingen gedaan in de begroting. De lasten voor de Wmo 2026 zijn gebaseerd op de meest recente schatting.

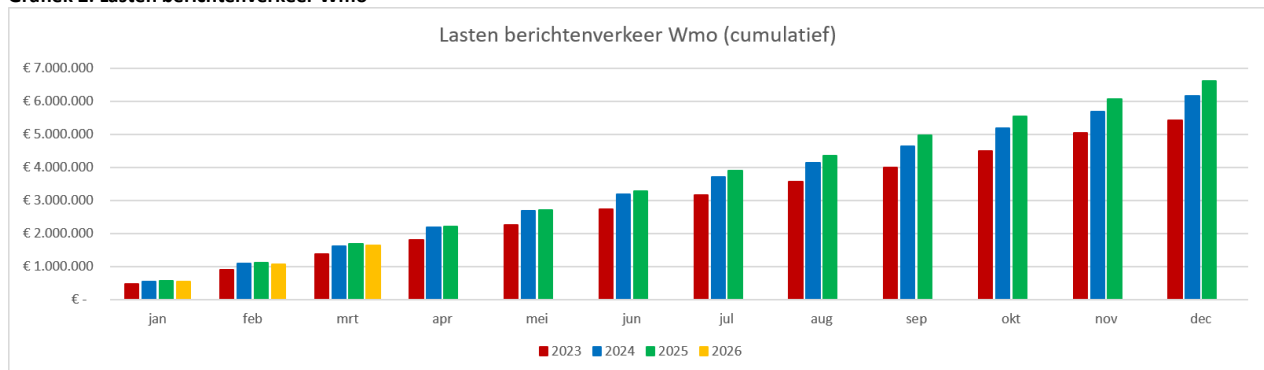
Grafiek 1: Lasten Wmo

Tot en met maart 2026 is er € 2.776.684 aan lasten Wmo geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2026). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Wmo in 2026 in lijn zullen zijn met de begroting.

Grafiek 2 laat alleen de lasten Wmo zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. Deze manier van declareren (het berichtenverkeer) is goed voor meer dan 80% van alle lasten Wmo per jaar. U kunt deze lasten niet vergelijken met de totale begroting Wmo, omdat niet alle lasten op deze manier worden gedeclareerd.

Grafiek 2: Lasten berichtenverkeer Wmo

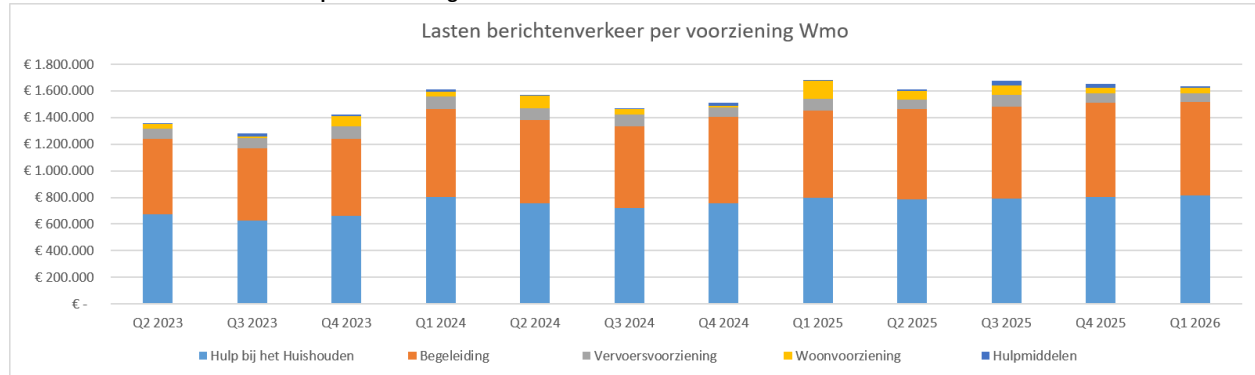

¹ De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

1.2 Lasten per voorziening

Grafiek 3 laat de lasten Wmo zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. De lasten zijn verdeeld over de verschillende soorten voorzieningen, zoals hulp bij het huishouden of begeleiding.

Grafiek 3: Lasten berichtenverkeer per voorziening Wmo

De meeste lasten Wmo komen door de voorzieningen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding. Samen zorgen deze twee voorzieningen voor ongeveer 90% van de lasten die via het berichtenverkeer worden gedeclareerd. Op de totale Wmo begroting is dat meer dan 70% van alle lasten.

1.3 Aantal inwoners Wmo (In zorg, Instroom & Uitstroom)

Deze paragrafen bevatten informatie over het aantal inwoners met Wmo zorg.

1.3.1 Aantal in zorg per voorziening

Tabel 1 laat zien hoeveel inwoners er per voorziening zijn. Een inwoner kan meerdere soorten hulp (voorzieningen) tegelijk krijgen. Als dat zo is, wordt de inwoner bij elke voorziening apart meegeteld.

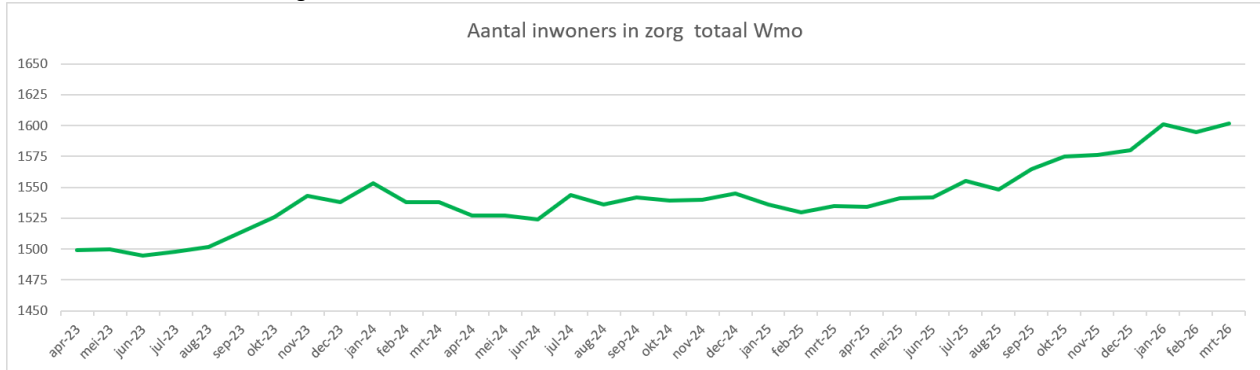
Tabel 1: Aantal inwoners in zorg per voorziening Wmo

Voorziening	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Hulp bij het huishouden	783	793	801	797	793	791	791	800	811	818	816	835
Begeleiding	341	354	364	365	353	363	362	358	359	368	379	379
Vervoersvoorziening	679	692	709	714	724	727	722	712	714	731	746	753
Woonvoorziening	123	119	119	123	122	117	117	115	113	117	119	114
Hulpmiddelen	163	161	157	153	149	148	155	149	148	147	151	150
Beschermd Wonen	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10

1.3.2 Aantal in zorg

Grafiek 4 laat het totaal aantal inwoners in zorg zien. Als een inwoner voor meerdere soorten hulp tegelijk een indicatie heeft, telt de inwoner maar één keer mee. Bijvoorbeeld voor Hulp bij het huishouden en begeleiding.

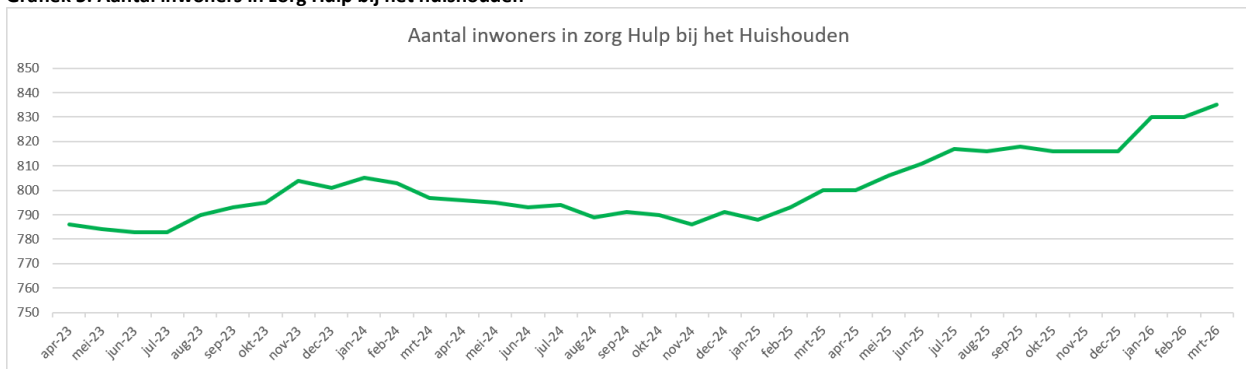
Grafiek 4: Aantal inwoners in zorg totaal Wmo

- In 2024 waren er gemiddeld 1.538 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 1.511 (+1,8%)
- In 2025 waren er gemiddeld 1.551 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 1.538 (+0,9%)
- In het eerste kwartaal van 2026 waren er gemiddeld 1.599 inwoners in zorg per maand. In 2025 waren het er gemiddeld 1.551 (+3,1%).

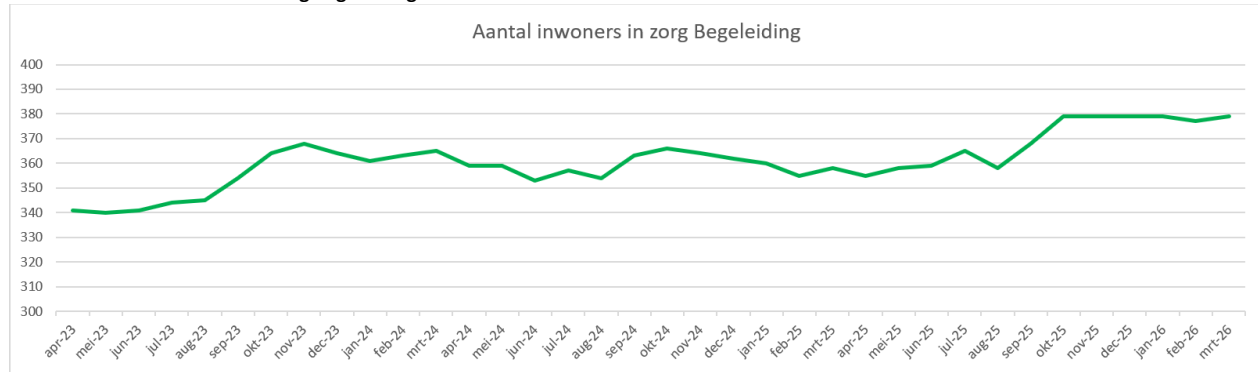
Hulp bij het Huishouden en Begeleiding zorgen samen voor meer dan 70% van alle lasten Wmo. Daarom laten we voor deze twee voorzieningen het aantal inwoners in zorg apart zien in grafiek 5 en grafiek 6.

Grafiek 5: Aantal inwoners in zorg Hulp bij het huishouden

- In 2024 waren er gemiddeld 794 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 787 (+0,9%)
- In 2025 waren er gemiddeld 808 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 794 (+1,8%)
- In het eerste kwartaal van 2026 waren er gemiddeld 832 inwoners in zorg per maand. In 2025 waren het er gemiddeld 808 (+2,9%).

Grafiek 6: Aantal inwoners in zorg begeleiding

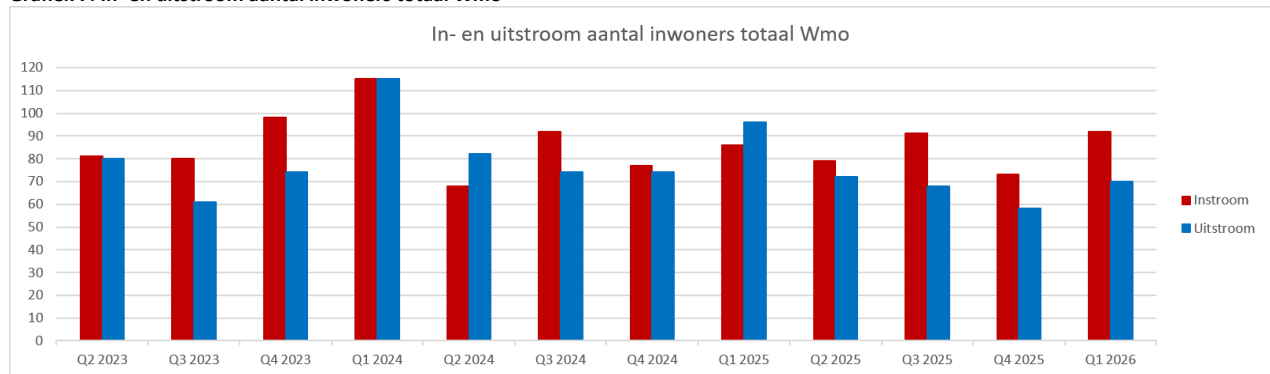

- In 2024 waren er gemiddeld 361 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 352 (+2,5%)
- In 2025 waren er gemiddeld 364 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 361 (+1,1%)
- In het eerste kwartaal van 2026 waren er gemiddeld 378 inwoners in zorg per maand. In 2025 waren het er gemiddeld 364 (+3,8%).

1.3.3 In- en uitstroom

Grafiek 7 laat zien hoeveel inwoners zijn gestart met zorg en hoeveel inwoners zijn gestopt met zorg. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

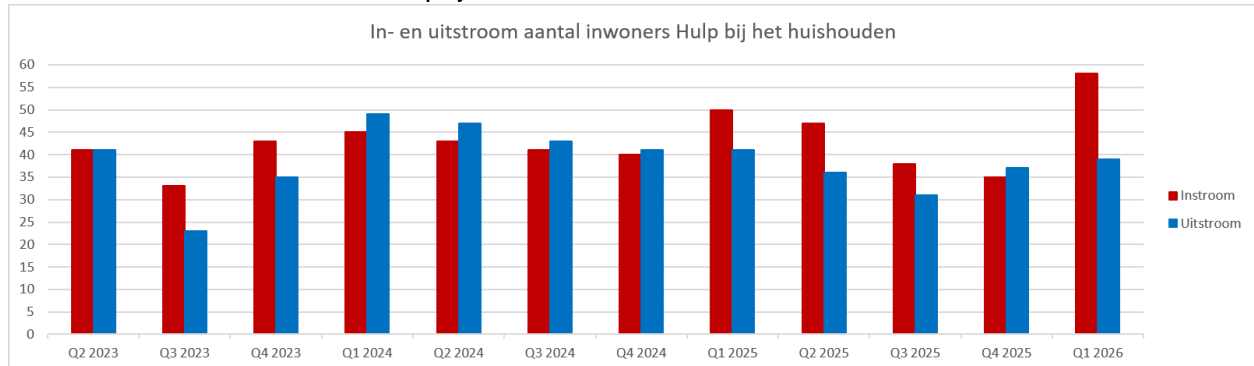
Grafiek 7: In- en uitstroom aantal inwoners totaal Wmo

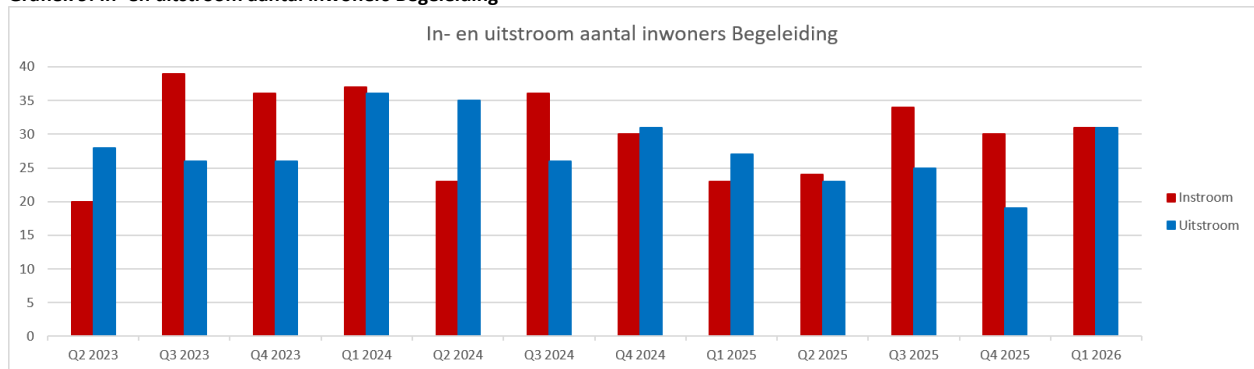
In de vorige monitor zagen we pieken in januari bij het aantal inwoners dat startte en stopte met zorg. Dit kwam door de vervoersvoorziening. In januari begonnen veel inwoners met een nieuwe indicatie, maar die werd vaak in dezelfde maand ook weer stopgezet. Dat probleem is inmiddels grotendeels opgelost in de monitor. Om de grafiek duidelijker te maken, hebben we ervoor gekozen om de in- en uitstroom per kwartaal te laten zien, in plaats van per maand.

Voor de voorzieningen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding laten we de in- en uitstroom ook apart zien in grafiek 8 en grafiek 9. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

Grafiek 8: In- en uitstroom aantal inwoners Hulp bij het huishouden

Grafiek 9: In- en uitstroom aantal inwoners Begeleiding

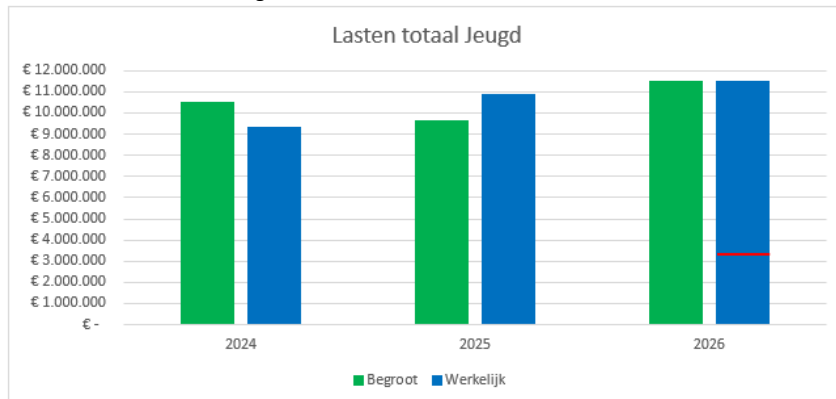

Jeugd

2.1 Financiën

Grafiek 10 laat de lasten van het domein Jeugd² zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. In de voorjaarsnota 2026 is het budget verhoogd. De wijzigingen in de voorjaarsnota zijn verwerkt in onderstaande grafiek.

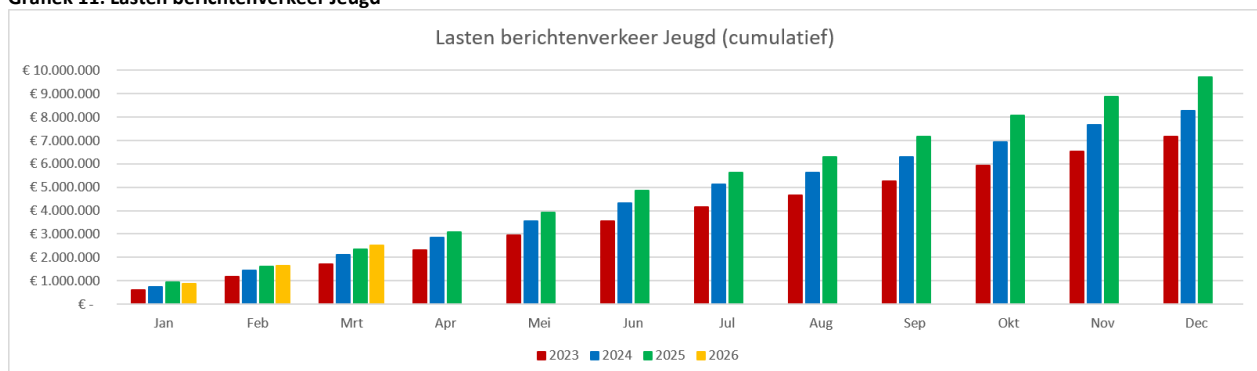
Grafiek 10: Lasten totaal Jeugd

Tot en met maart 2026 is er € 3.455.375 aan lasten Jeugd geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2026). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Jeugd in 2026 uitkomen op ongeveer € 11.457.000. Om deze reden is er in de voorjaarsnota 2026 ruim € 1.260.000 extra budget toegevoegd. We zien dat het aantal jongeren in de Jeugdzorg licht stijgt en dat de gemiddelde lasten per jongere elk jaar toenemen. De lasten per individuele jongere verschillen sterk. Sommige jongeren een complexe zorgvraag, en dat kost veel geld. De hoge lasten voor één jongere kunnen veel invloed hebben op het totale budget.

Grafiek 11 laat alleen de lasten Jeugd zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. Deze manier van declareren (het berichtenverkeer) is goed voor meer dan 85% van alle lasten Jeugd per jaar. U kunt deze lasten niet vergelijken met de totale begroting Jeugd, omdat niet alle lasten op deze manier worden gedeclareerd.

Grafiek 11: Lasten berichtenverkeer Jeugd

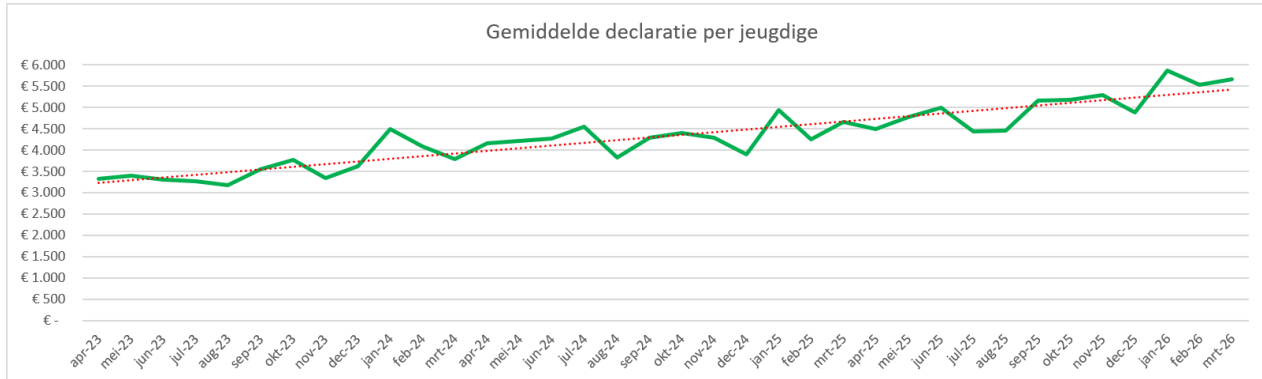

² De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

2.2 Gemiddelde declaratie per jeugdige

Grafiek 12 laat zien wat de gemiddelde lasten per jeugdige zijn. Het gaat alleen om declaraties van zorgaanbieders die via het berichtenverkeer zijn gedaan.

Grafiek 12: Gemiddelde declaratie per jeugdige

We zien dat de gemiddelde lasten per jeugdige stijgen. We verwachten dat de stijgende trend zich blijft voortzetten in de aankomende jaren.

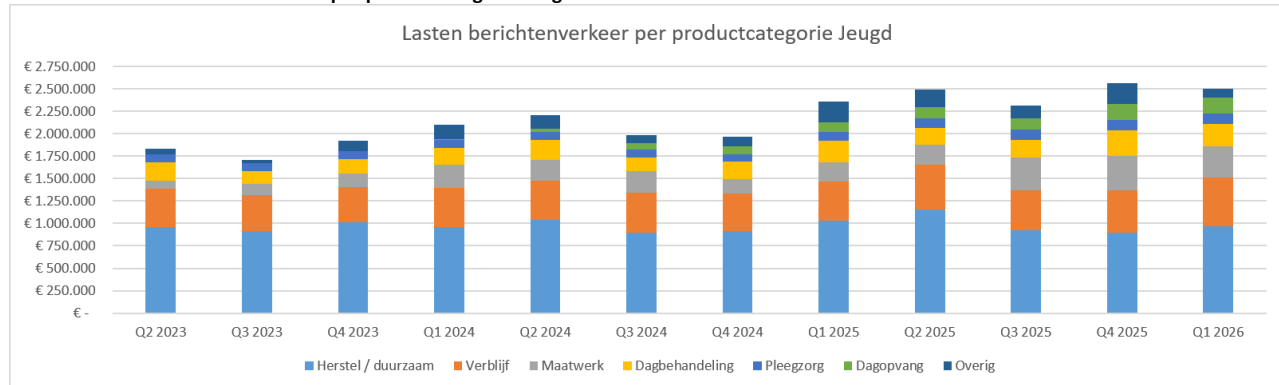
De stijging heeft 3 oorzaken:

1. Jaarlijkse prijsverhoging (indexatie) van de zorgtarieven.
 - In 2024 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met zorgaanbieders, met nieuwe en aangepaste producten. Daardoor is er geen eenduidig indexatiepercentage voor 2024.
 - In 2025 is de indexatie 4,47%.
 - In 2026 is de indexatie 2,03%
2. Vanaf 2024 zit Hoogspecialistische Jeugdhulp ook in het berichtenverkeer. Voorheen vielen deze kosten buiten het berichtenverkeer. Omdat dit om relatief dure zorg gaat heeft dit een prijsopdrijvend effect op de gemiddelde declaratie uit het berichtenverkeer.
3. We constateren dat de gemiddelde zorgvraag steeds zwaarder en complexer wordt. Hierdoor moet er meer intensieve en duurdere zorg worden ingezet.

2.3 Lasten per productcategorie

Grafiek 13 laat de lasten Jeugd zien die zorgaanbieders via het berichtenverkeer hebben gedeclareerd. De lasten jeugd zijn verdeeld in verschillende productcategorieën. De producten met de meeste lasten hebben een eigen productcategorie. De rest van de producten valt onder de productcategorie Overig. Deze productcategorie is goed voor “slechts” 5% van de lasten en bevat onder andere producten als Dyslexie, LTA, en vaktherapie.

Grafiek 13: Lasten berichtenverkeer per productcategorie Jeugd

We zien door de kwartalen heen een stijgende trend van de lasten in de productcategorieën dagbehandeling, dagopvang en maatwerk. De lasten van productcategorie herstel / duurzaam profielen stabiliseert op dit moment.

De stijging van dagbehandeling wordt grotendeels verklaard door een wijziging in de producten. In de aanbesteding voor 2024 zijn hogere kwaliteitseisen gesteld aan de zorg. Dit heeft geleid tot nieuwe producten. De tarieven van de nieuwe producten liggen structureel hoger.

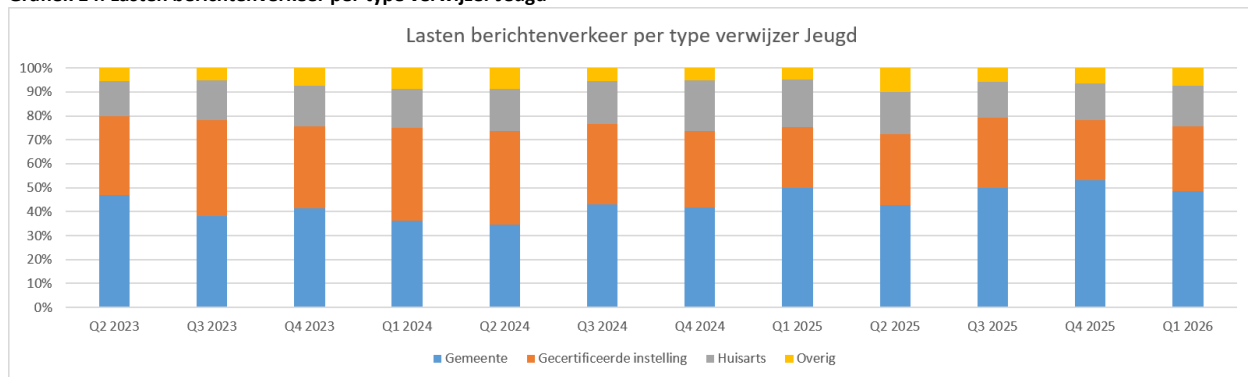
De lasten van dagopvang werden tot medio 2024 gefinancierd vanuit herstel / duurzame profielen. In de aanbesteding 2024 zijn er aparte producten voor dagopvang gekomen. De lasten zijn van productcategorie verschoven. Dit verklaart de stijging van de lasten dagopvang en stabilisatie van de lasten herstel / duurzame profielen.

Tot slot zien we een stijging in de lasten van maatwerk. Er worden maatwerkovereenkomsten afgesloten voor jongeren die zorg ontvangen van een zorgaanbieder buiten Friesland. Deze zorgaanbieders zijn meestal niet gecontracteerd door het SDF of de gemeente. Om deze reden wordt er dan een maatwerkovereenkomst afgesloten met de zorgaanbieder. Daarnaast zijn er jongeren die complexe zorg nodig hebben dat niet aan sluit bij de gecontracteerde producten. In dit geval wordt er ook een maatwerkovereenkomst. Het aantal maatwerkovereenkomsten neemt toe, net als de gemiddelde lasten per overeenkomst.

2.4 Lasten per type verwijzer

Grafiek 14 laat het aandeel in de lasten zien op basis van het type verwijzer.

Grafiek 14: Lasten berichtenverkeer per type verwijzer Jeugd

We zien dat het aandeel in de lasten van de gemeente als verwijzer de afgelopen jaren van ongeveer 40% naar 50% is gegroeid. Dit is het aandeel van de lasten waarop we zelf direct invloed hebben. Andere verwijzers, zoals gecertificeerde instellingen en huisartsen, verwijzen onafhankelijk. Daar hebben we alleen indirect invloed op, bijvoorbeeld via de POH bij huisartsen en onderlinge samenwerking en afspraken met gecertificeerde instellingen.

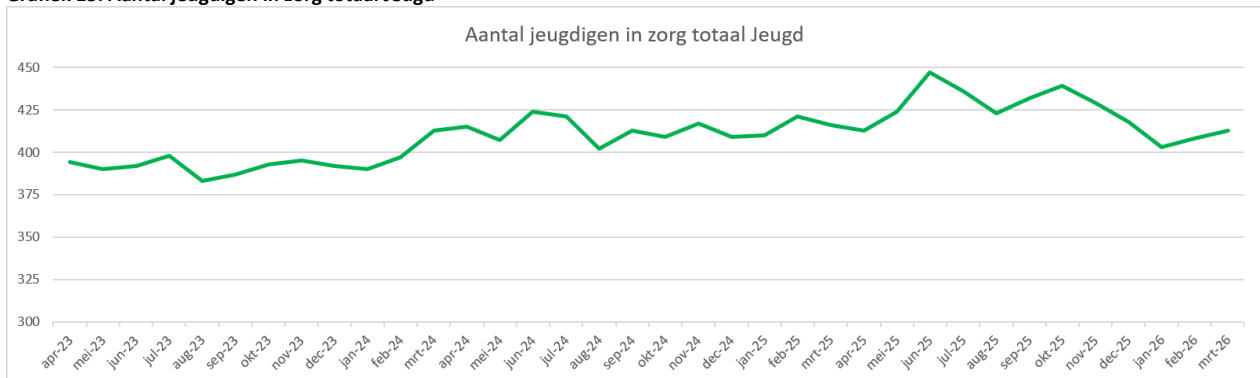
2.6 Aantal jeugdigen Jeugd (In zorg, Instroom & Uitstroom)

Deze paragrafen bevatten informatie over het aantal jeugdigen in zorg.

2.6.1 Aantal in zorg

Grafiek 15 laat het totaal aantal jeugdigen in zorg zien. Als een jeugdigen meerdere indicaties tegelijk heeft, telt de jeugdige maar één keer mee. Bijvoorbeeld als een jeugdige een hersteltraject en pleegzorg krijgt.

Grafiek 15: Aantal jeugdigen in zorg totaal Jeugd

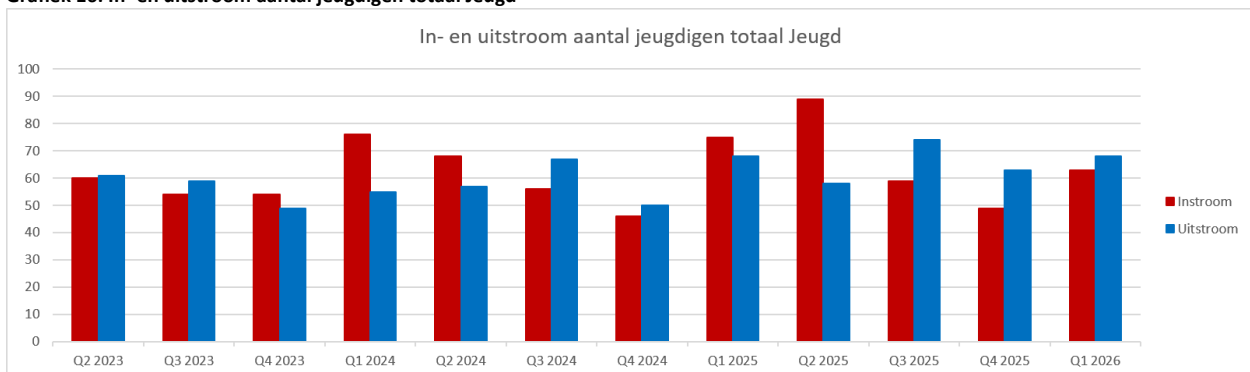

- In 2024 waren er gemiddeld 410 jeugdigen in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 392 (+4,5%)
- In 2025 waren er gemiddeld 426 jeugdigen in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 410 (+3,9%)
- In het eerste kwartaal van 2026 waren er gemiddeld 408 jeugdigen in zorg per maand. In 2025 waren het er gemiddeld 426 (-4,2%)

2.6.2 In- en uitstroom

Grafiek 16 laat zien hoeveel jeugdigen zijn gestart met zorg en hoeveel jeugdigen zijn gestopt met zorg. Het betreft hier het totaal aantal jeugdigen per kwartaal.

Grafiek 16: In- en uitstroom aantal jeugdigen totaal Jeugd

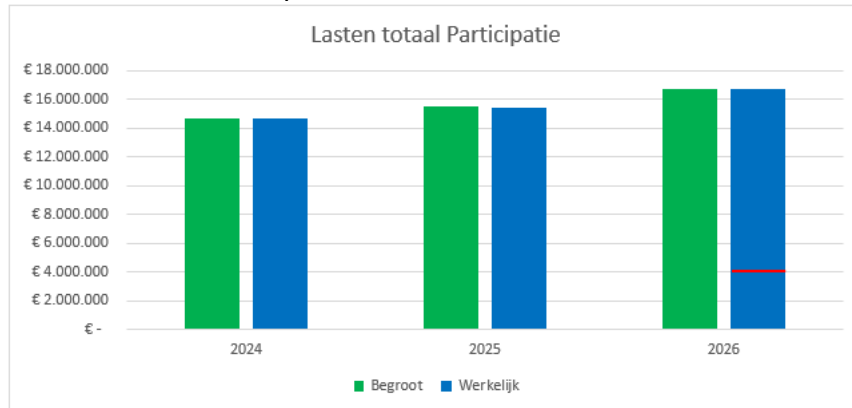

Participatie

3.1 Financiën

Grafiek 17 laat de lasten van het domein Participatie³ zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. In de voorjaarsnota 2026 is het budget verhoogd. De wijzigingen in de voorjaarsnota zijn verwerkt in onderstaande grafiek.

Grafiek 17: Lasten totaal Participatie

Tot en met maart 2026 is er € 3.852.991 aan lasten geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2026). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Participatie in 2026 ongeveer € 16.628.000 zullen zijn. Om deze reden is er in de voorjaarsnota 2026 ongeveer € 2.000.000 extra budget toegevoegd. De extra lasten worden veroorzaakt door meer lasten aan uitkeringen en loonkostensubsidies (1.840.000) en meer lasten aan bijzondere bijstand (€ 160.000). We verwachten dat er minimaal € 766.000 van de extra lasten wordt gecompenseerd door een hogere definitieve BUIG 2026.

³ De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

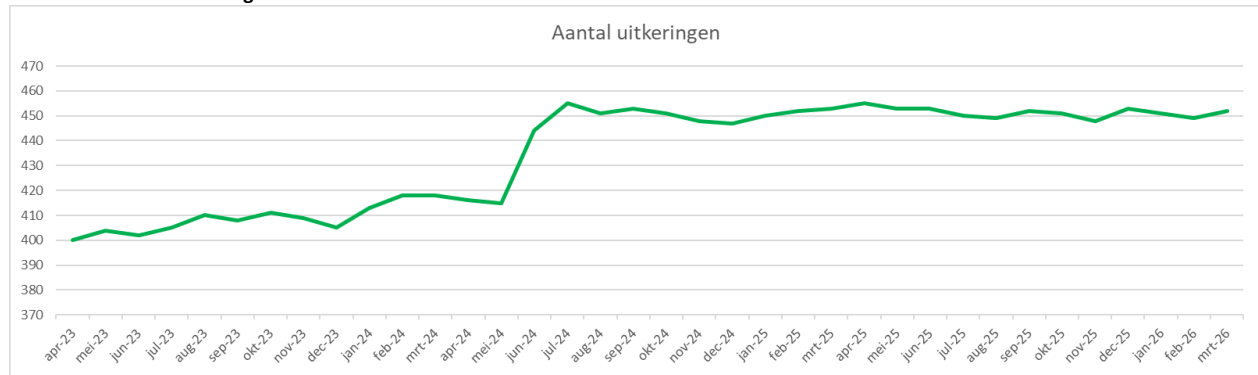
3.2 Inkomen

Deze paragraaf bevat informatie over de uitkeringen.

3.2.1 Aantal uitkeringen

Grafiek 18 laat zien hoeveel uitkeringen er per maand zijn. De P-wet en IOAW uitkeringen zijn samengevoegd, omdat er maar heel weinig IOAW uitkeringen zijn.

Grafiek 18: Aantal uitkeringen

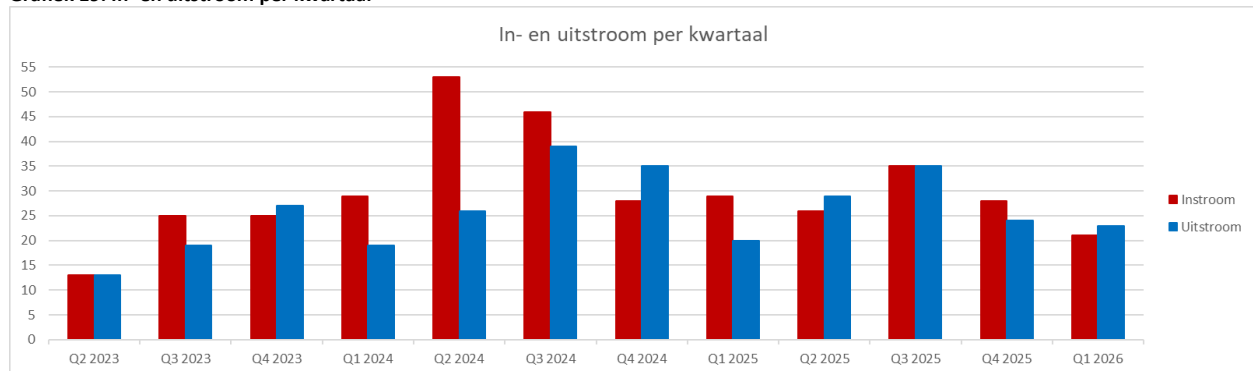

Vanaf juni 2024 zien we een sterke stijging van het aantal uitkeringen. Dit komt vooral door de huisvesting van een grote groep statushouders in juni 2024.

3.2.2 In- en uitstroom

Grafiek 19 laat zien hoeveel uitkeringen er zijn gestart en gestopt.

Grafiek 19: In- en uitstroom per kwartaal

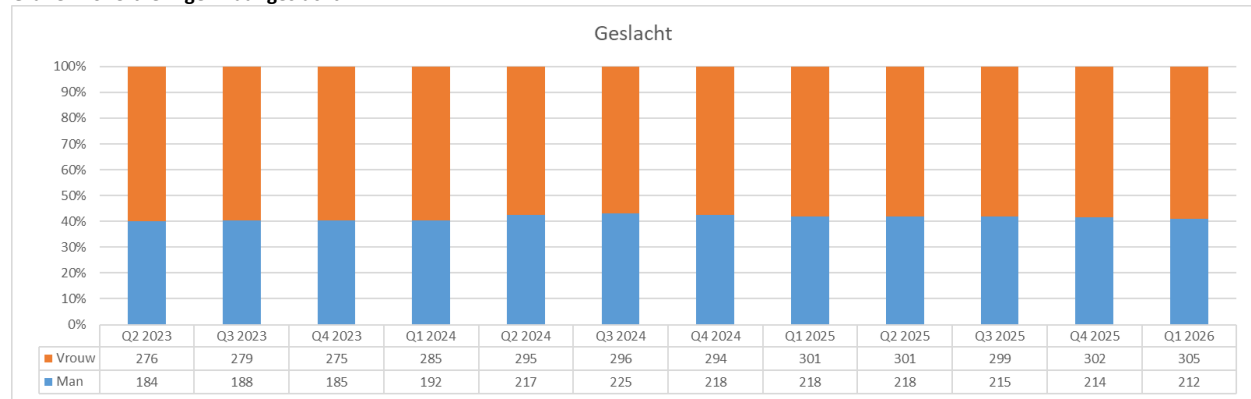

We zien dat de instroom in het tweede kwartaal 2024 sterk stijgt. Dit komt vooral door de huisvesting van een grote groep statushouders.

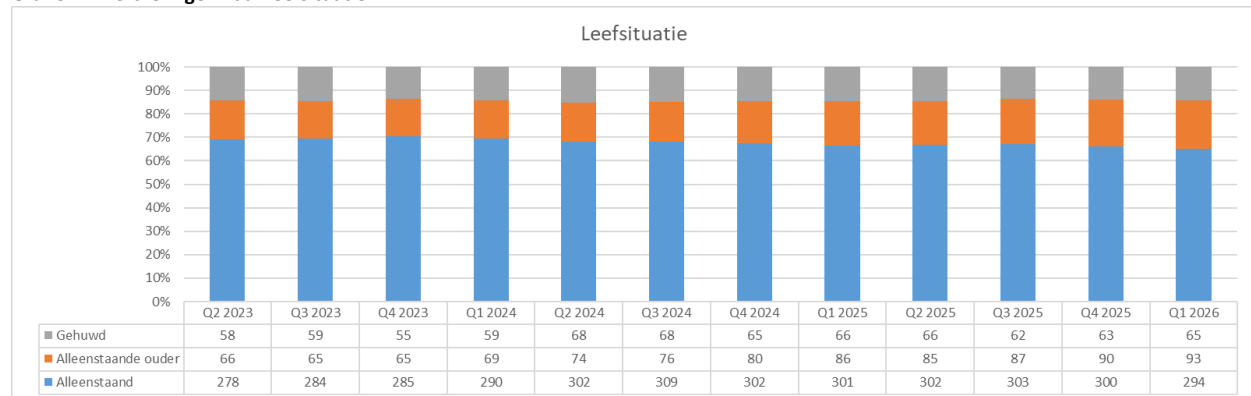
3.2.3 Demografische kenmerken

De grafieken hieronder laten verschillende gegevens over uitkeringsgerechtigden zien. Ze zijn verdeeld in percentages per kenmerk.

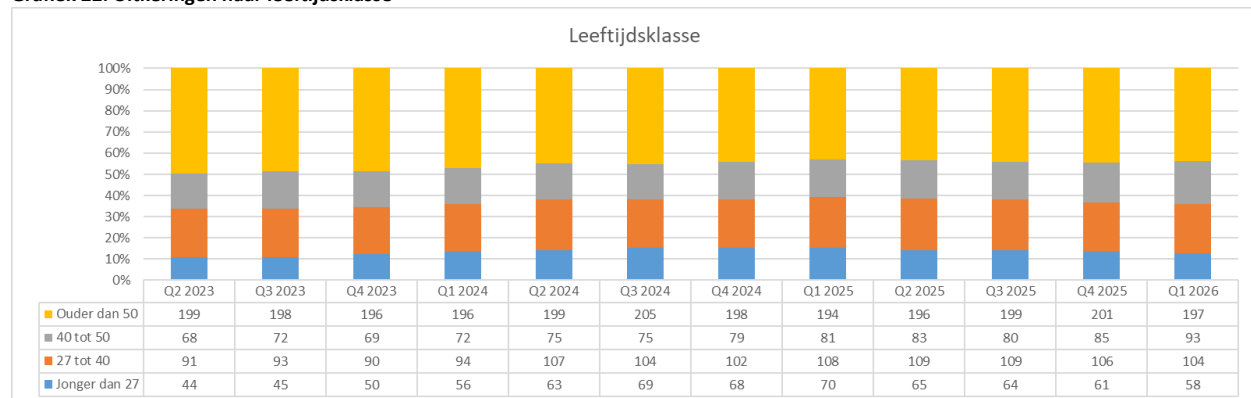
Grafiek 20: Uitkeringen naar geslacht⁴

Grafiek 21: Uitkeringen naar leefsituatie

Grafiek 22: Uitkeringen naar leeftijdsklasse

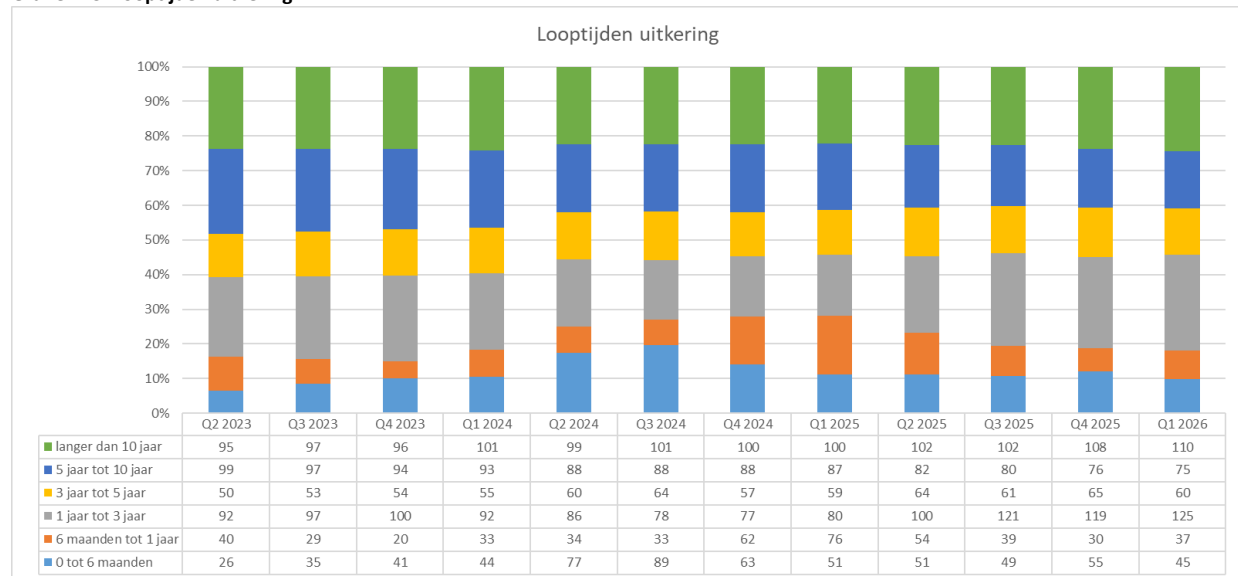

⁴ Het totaal aantal man en vrouw sluit niet aan op het aantal uitkeringen. Dit komt doordat gehuwden 1 uitkering ontvangen maar bestaan uit 2 personen.

3.2.4 Looptijd uitkeringen

Grafiek 23 laat zien hoe lang inwoners gemiddeld een uitkering ontvangen.

Grafiek 23: Looptijden uitkering

3.3 Arbeidsdeelname en participatie

Op 21 oktober 2024 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf' vastgesteld. De looptijd van dit beleidsplan is door de gemeenteraad, via een voorstel tot wijziging, verlengd tot en met 2028. Via de Monitor Sociaal Domein nemen we stapsgewijs de resultaten op. De resultaten worden kwantitatief en of kwalitatief weergegeven.

3.3.1 Beleidsdoel 1: Iedereen is in beweging

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat een grote groep binnen het uitkeringsbestand op korte termijn niet aan het werk kan. De Participatiewet gaat dus niet alleen over werk. De wet gaat ook over sociale activering en het bieden van perspectief aan onze inwoners.

Een van de subdoelen die een bijdrage levert aan beleidsdoel 1 is: Alle inwoners zijn in beeld en de positie op de participatieladder is bekend en geregistreerd. We hebben in 2024 een overzicht gemaakt van de inwoners die bekend staan onder de 'aandachtsgroep'. Dit zijn inwoners die op trede 1,2,3 en soms ook 4 staan van de Participatieladder. Hierdoor is er inzicht in de omvang van de doelgroep. Een grote groep is langere tijd niet of niet structureel gesproken. Deze groep heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt, kampt met fysieke-en of psychische belemmeringen of er is sprake van multi-problematiek. Om deze groep ook in beeld te krijgen en vooral in beeld te houden, pakken we dit stapsgewijs (op basis van leeftijdscategorieën) op. Eind Q3 2025 hebben wij alle (aantal: 32) inwoners die vallen onder de eerste groep (leeftijdscategorie 18 tot 35 jaar) gesproken, een diagnose opgesteld en een plan van aanpak gemaakt. Vanaf Q4 2025 zijn we actief gestart met het spreken van de inwoners die vallen binnen de leeftijdscategorie 35 tot 65 jaar (aantal: 165). Tot april 2026 zijn er 68 inwoners gesproken. Uitkomsten van deze gesprekken/ondersteuning zijn o.a. vrijwilligerswerk, stap richting parttime werk, deelname aan het volwassenenfonds, dagbesteding of ontheffing wegens bijvoorbeeld ziekte. Daarnaast zijn we natuurlijk in deze periode ook aan de slag geweest met het verder ondersteunen en spreken van de inwoners in de leeftijdscategorie 18 tot 35 jaar.

3.3.1.1 Aantallen heronderzoeken

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar. Ze worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.1.2 Aantallen positie participatieladder

In tabel 2 is op basis van de trajectplannen de actuele trede op de participatieladder weergegeven.

Tabel 2: Aantallen positie participatieladder

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
0. Intake-fase / nog niet ingedeeld	<10	<10	<10	<10	<10	12	13	12	17	24	25	31
1. Geïsoleerd	27	28	30	31	31	32	32	33	33	34	34	36
2. Sociale contacten buitenshuis	83	84	88	90	94	98	103	110	115	117	119	123
3. Deelname georganiseerde activiteiten	43	48	52	61	77	85	97	111	115	124	129	134
4. Onbetaald werk	60	61	62	67	69	73	77	83	85	88	91	92
5. Betaald werk met ondersteuning	83	89	92	97	105	115	117	129	131	137	143	148
6. Betaald werk	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10

Vanaf 2022 is er veel vooruitgang geboekt met het maken van trajectplannen voor inwoners die hulp nodig hebben om werk te vinden. In deze plannen wordt ook de huidige trede op de participatieladder geregistreerd. Daarom zien we door de tijd ook een grote stijging in de aantallen op de participatieladder.

3.3.1.3 Stap op de participatieladder

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar. Ze worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.1.4 Aantallen deelname groepsbijeenkomsten

Op dit moment hebben wij nog geen gegevens beschikbaar.

3.3.2 Beleidsdoel 2: We ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat het doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, ook inwoners met een arbeidsbeperking. Dit blijft het ultieme doel.

3.3.2.1 Actieplan gericht op vaardigheden en inzet

In het uitvoeringsplan beleid arbeidsdeelname en participatie hebben we onder het kopje 'Wat gaan we doen?' aangegeven dat we vanaf 2025 het groepsprogramma Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) zelf uitvoeren. Eerst voor de doelgroep statushouders (inburgeraars). We hebben voor deze training MAP voor inburgeraars, stappen gezet. Het doel van de MAP is om inburgeraars kennis te laten maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. Er is een programma van vijf dagen opgezet met de verplichte onderdelen zoals die in de wet zijn opgenomen. Dit zijn onder andere het belang van meedoen via (vrijwilligers) werk, kansberoepen, het maken van een CV en het afleggen van een aantal bedrijfsbezoeken.

3.3.2.2 Aantallen nuggers (niet uitkeringsgerechtigden)

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar, worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.2.3 Aantallen met een BAB indicatie

We kunnen niet meer in Sonar het aantal BAB indicaties van het UWV inzien. Er is een aanvraag voor toegang tot een systeem van het UWV (Mijn gegevensdiensten) waarin deze gegevens kunnen worden ingezien. Op basis van interne informatie is het aantal personen met een BAB indicatie via de gemeente ongeveer 130 op peildatum 31 maart 2026.

3.3.2.4 Aantallen met loonkostensubsidie

In tabel 3 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal loonkostensubsidies weergegeven.

Tabel 3: Aantallen met loonkostensubsidie

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Loonkostensubsidie	79	84	88	83	86	96	100	104	108	109	113	112

3.3.2.5 Aantallen uitstroom naar werk

In tabel 4 is de uitstroom naar werk weergegeven. Bij uitstroom andere reden kunt u onder andere denken aan het bereiken AOW-leeftijd, overlijden en verhuizing naar een andere gemeente. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

Tabel 4: Aantallen uitstroom naar werk

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Uitstroom naar Werk	<10	<10	15	<10	<10	14	11	<10	10	10	<10	<10
Uitstroom andere reden	10	16	12	10	17	25	24	11	19	25	17	16

3.3.2.6 Aantallen parttime werk/ inkomsten

In tabel 5 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal parttime werk/ inkomsten weergegeven. Dit zijn inwoners met een uitkering die ook een parttime betaalde baan hebben, maar met dit inkomen nog onder de bijstandsnorm zitten en daarom een aanvulling krijgen tot bijstandsnorm vanuit de Participatiewet.

Tabel 5: Aantallen parttime werk/ inkomsten

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Arbeidscontract met gedeeltelijke PW-uitkering	18	18	15	18	17	17	14	14	16	16	15	16

3.3.2.7 Aantallen inzet jobcoach

Jobcoaching zetten we in als persoonlijke ondersteuning op of rondom het werk nodig is. We werken met onze eigen jobcoaches uit het cluster Werk en Activering. Is dit niet mogelijk? Dan werken we met jobcoaching vanuit de inkoop. Op dit moment ondersteunen onze jobcoaches ruim 100 inwoners. Vanuit de inkoop jobcoaching worden 15 inwoners ondersteund.

3.3.2.8 Aantallen met uitstroompremies

Op 20 november 2023 is de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Weststellingwerf 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In artikel 14 van deze verordening is de uitstroompremie vastgelegd. Deze kan onder bepaalde voorwaarden worden verstrekt aan inwoners die uitstromen naar werk. In tabel 6 is op basis van de betalingen het aantal uitstroompremies weergegeven per jaar.

Tabel 6: Aantallen uitstroompremies

Uitstroompremie	2024	2025	2026*
Aantal	13	14	<10

* tot april 2026

3.3.2.9 Aantallen met nazorg

In tabel 7 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal nazorg trajecten weergegeven. We bieden nazorg aan inwoners die zijn uitgestroomd naar betaald werk. Afhankelijk van de behoefte van de inwoner bieden we een passende vorm.

Tabel 7: Aantallen nazorg

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Nazorg consulent Werk	<10	<10	<10	<10	13	16	15	13	13	15	14	16

3.3.2.10 Aantallen met Individuele Plaatsing en Steun trajecten (IPS)

De 'Subsidieregeling IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' is in 2022 uitgewerkt door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en betrokken partners: het UWV, gemeenten en ggz-instellingen. De regeling is op 1 maart 2023 in werking getreden en heeft als doel de arbeidsparticipatie van inwoners met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen. De gemeente Weststellingwerf heeft ook een aantal (minder dan 10) IPS-trajecten ingezet.

3.3.3 Beleidsdoel 3: We werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat werkgevers het verschil kunnen maken, kansen bieden en mensen via betaalde werkplekken meedoen in de samenleving.

3.3.3.1 Aantallen aan het werk via beschut werk

De doelgroep voor beschut werk bestaat uit inwoners met arbeidsvermogen die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het gaat bij beschut werk om inwoners die een hoge mate van begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig hebben.

Tabel 8: Aantallen Beschut werk

	2024	2025	2026*
Aantallen aan het werk via Beschut Werk	15	16	19
Taakstelling Rijk	13	14	15

* tot april 2026

Het Rijk bepaalt jaarlijks bij ministeriële regeling het aantal ten minste te realiseren dienstbetrekkingen beschut werk per gemeente.

3.3.3.2 Aantal gesprekken met werkgevers en gesprekken met (nieuwe) werkgevers

In 2026 zijn er tot op heden 79 werkgeversbezoeken afgelegd door het cluster Werk en Activering, waarvan 3 bij nieuwe werkgevers. Een groot deel daarvan (78%) is gedaan door de jobcoaches omdat zij regelmatig aanwezig moeten zijn op de werkplek van klanten. De overige bezoeken zijn gedaan door de jobhunter.

Een subdoel uit het beleidsplan is dat we jaarlijks nieuwe gesprekken hebben met tien werkgevers, waar de afgelopen vijf jaar geen contact mee is geweest in het kader van de doelgroep Participatiewet.

3.3.3.3 Aantallen met Jobhunter

We zetten de jobhunter in als inwoners de stap naar een werkplek kunnen maken. De jobhunter zorgt voor het sollicitatiefit maken van inwoners en maakt met inwoners een plan richting een passende plek. Via het netwerk van bedrijven binnen en buiten de gemeente plaatst de jobhunter inwoners op betaalde en onbetaalde werkplekken. In tabel 9 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal Jobhunter trajecten weergegeven.

Tabel 9: Aantallen met Jobhunter

	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Jobhunter	16	14	15	14	14	13	14	15	15	14	15	15

De jobhunter plant eerst een intake met de inwoner en brengt de kwaliteiten/vaardigheden van de inwoner in beeld en gaat daarna middels arbeidsmarktoriëntatie kijken wat de (on)mogelijkheden zijn voor de inwoner. Hij benadert bedrijven en stuurt Cv's van de kandidaten op. De laatste tijd is het een intensiever proces geworden omdat de meeste inwoners een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Veelal hebben de inwoners lichamelijke en/of geestelijke belemmeringen of een taalachterstand (doelgroep statushouders). Hierdoor is een intensievere zoektocht naar een passende plek nodig en moet er soms in stapjes worden toegewerkt naar een betaald dienstverband, door bijvoorbeeld eerst in te zetten op een werkstage.

3.3.3.4 Een jaarlijkse campagne richting werkgevers

Er wordt vanaf 2025 jaarlijks een actieplan jobhunting opgesteld voor de campagne richting werkgevers. Dit plan wordt opgesteld als actie voor de uitwerking van het subdoel: *we starten een campagne richting werkgevers (over het aanbieden van betaalde en onbetaalde werkplekken voor inwoners met een arbeidsbeperking/Participatiewet)*. Dit met als doel om een breder aanbod aan passende arbeidsplaatsen te creëren voor onze doelgroep. Deze doelgroep betreft de inwoners van de gemeente Weststellingwerf met een uitkering en/of arbeidsbeperking. De subdoelen uit het actieplan jobhunting zijn;

- Zichtbaar zijn en bekendheid creëren
- Werkgevers helpen om arbeidsplaatsen te creëren voor onze doelgroep
- Een netwerk van sociale werkgevers opbouwen binnen onze gemeente
- Meer mogelijkheden creëren voor statushouders

Een aantal middelen om deze doelen te bereiken zijn het organiseren van bijeenkomsten voor werkgevers voor specifieke doelgroepen, informatie delen in de ondernemersnieuwsbrief en in de lokale krant en meedoen aan de activiteiten die in de regio worden georganiseerd om betrokken werkgever in het zonnetje te zetten. De jobhunter is regievoerder om het actieplan jaarlijks uit te voeren en waar nodig bij te sturen.

Wat hebben we al gedaan in 2026?

- In de week van 13 april hebben er twee werkgevers uit de gemeente meegedaan met de 'week van de kennismaking', welke wij mede georganiseerd hebben. Hierin kregen werkzoekenden de kans om bij werkgevers binnen te kijken en een rondleiding te krijgen. Dit heeft ook al geleid tot sollicitatiegesprekken en plaatsingen bij deze werkgevers uit de gemeente
- Één keer in de drie weken op donderdagmiddag organiseren we (jobhunter/jobcoach) een inloopspreekuur voor werkgevers over inclusief werken in het ondernemershuis. Hoewel de opkomst nog tegenvalt is dit wel een extra initiatief om bekendheid bij werkgevers te creëren.
- Er zijn sinds het begin van dit jaar weer 3 nieuwe werkgevers in de gemeente gesproken om de mogelijkheden voor onze doelgroep te bespreken en ze onder de aandacht te brengen.
- Er is nog steeds een intensieve samenwerking tussen de jobhunter en de bedrijfscontactfunctionarissen van de gemeente wat al heeft geleid tot kennismakingsgesprekken bij werkgevers uit hun netwerk.
- Er is een succesverhaal gedeeld op de social media over een klant van de gemeente (statushouder) die werkt bij een werkgever in onze gemeente.

Wat gaan we nog doen in 2026?

- In het najaar willen we weer werkgevers werven om mee te doen aan de 'week van de kennismaking' die dan nogmaals wordt georganiseerd.
- We gaan jaarlijks in november tijdens de terugkerende landelijke campagne 'Maand van de 1000 voorbeelden' bedrijven bedanken doormiddel van bedrijfsbezoeken en het geven van een presentje.
- Er wordt in Oktober/November een bijeenkomst georganiseerd voor werkgevers over het werken met de doelgroep Statushouders. Het idee is dit in Wolvega te laten plaatsvinden, bij Restaurant Bruiss.

3.4 Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Vanuit de bijzondere bijstand en minimaregelingen ondersteunen we inwoners met een laag inkomen. Voor bijzondere kosten kan er gebruik gemaakt worden van de bijzondere bijstand. Inwoners ontvangen een extra bedrag als er langdurig een laag inkomen is via de individuele inkomenstoeslag. Daarnaast bieden we vanuit het minimabeleid onder andere regelingen zodat kinderen en volwassenen mee kunnen doen aan sport en cultuur en maken inwoners gebruik van de gemeentepolis om verzekerd te zijn voor hoge zorgkosten. Via De VoorzieningenWijzer (devoorzieningenwijzer.nl) bekijken inwoners welke voorzieningen er voor hun gelden. Ook Geldfit is een toegang voor hulp bij geldzorgen. Ook dit kanaal wordt door inwoners gebruikt, waarna er gerichte hulp ingezet kan worden door ons gebiedsteam.

3.4.1 Bijzondere bijstand

In tabel 10 zijn de lasten bijzondere bijstand weergegeven. Het betreft lasten die rechtstreeks zijn uitgekeerd aan inwoners. Bijzondere bijstand bestaat uit een grote variëteit aan vergoeding van kosten. Er is een beperkte selectie gemaakt aan kosten die apart worden weergegeven. Alle andere kosten zijn ondergebracht in de categorie overig.

Tabel 10: Verdeling lasten bijzondere bijstand

Categorie	2023	2024	2025	2026*
Bewindvoering	€ 275.232	€ 323.917	€ 346.198	€ 47.206
Curatele	€ 10.838	€ 14.554	€ 20.451	€ 4.361
Energietoeslag 2022	€ 52.585			
Energietoeslag 2023	€ 1.540.500	€ 233.500	€ 1.300	
Individuele inkomenstoeslag	€ 42.500	€ 141.950	€ 129.350	€ 17.550
Kinderopvang	€ 15.295	€ 17.812	€ 45.044	€ 24.267
kosten inrichting/huisraad	€ 52.474	€ 93.136	€ 89.757	€ 12.777
Mentorschap	€ 21.852	€ 26.150	€ 44.414	€ 5.806
Overbruggingsuitkering	€ 4.138	€ 16.518	€ 5.992	€ 2.320
Overig	€ 43.056	€ 43.883	€ 39.498	€ 7.551
Woonkosten	€ 12.062	€ 18.411	€ 31.616	€ 2.577
Totaal	€ 2.070.531	€ 929.830	€ 753.620	€ 124.415
Totaal (excl. Energietoeslag)	€ 477.446	€ 696.330	€ 752.320	€ 124.415

* tot april 2026

Bij de individuele inkomenstoeslag is zichtbaar dat de nieuwe werkwijze van ambtshalve verlengen bijdraagt om het bereik van de regeling te vergroten. Deze werkwijze is in 2024 ingegaan. De toeslag is daarnaast verhoogd. Inwoners hebben begin 2024 een nabetaling ontvangen over 2023 van de toeslag.

3.4.2 Minimaregelingen

Er zijn verschillende regelingen vanuit het armoedebeleid die we aan onze inwoners aanbieden.

Stichting Leergeld Heerenveen-Weststellingwerf

Stichting Leergeld richt zich op kinderen uit gezinnen met geldzorgen. Deze kinderen dreigen door de financiële situatie buiten de boot te vallen als het gaat om binnen- en buitenschoolse activiteiten. Leergeld zet zich in voor deze kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Hun missie is dat elk kind kan meedoen. Want nu meedoen is later meetellen in de maatschappij!

Leergeld helpt bij de aanschaf van bijvoorbeeld schoolspullen, muziekles of een lidmaatschap bij een sportvereniging. Zo bieden wij kinderen een opstapje, waardoor ze toch deel kunnen nemen, kennis kunnen opdoen en vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Tabel 11: Stichting leergeld Heerenveen-Weststellingwerf

	2022	2023	2024	2025	2026*
Aantal kinderen	368	341	269	289	171
Aantal verstrekkingen	1.343	1.598	1.076	1.105	268

* tot april 2026

De inkomensgrens bedraagt 120%. Van de doelgroep tot 110% bereiken we een groot deel (naar schatting groeien 284 kinderen op in minimahuishoudens tot 110%. Bron: minimascan Stimulansz 2023). De doelgroep tussen 110% en 120% maakt nog niet volledig gebruik van Leergeld. Via verschillende kanalen zoals De VoorzieningenWijzer, via de Gids Geldwijzer, scholen, sport en cultuurverenigingen worden gezinnen op Leergeld geattendeerd. Ook zijn inwoners met een bijstandsuitkering geïnformeerd over Stichting Leergeld.

Volwassenenfonds Sport en Cultuur

We werken samen met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur zodat volwassenen van alle leeftijden mee kunnen doen aan sport en culturele activiteiten. Dit kan bij verenigingen en aanbieders in de buurt. Ook is een vergoeding mogelijk voor sportkleding of andere attributen. Een lidmaatschap van de bibliotheek wordt ook door het Volwassenenfonds verstrekt.

Per inwoner is er op jaarbasis een vergoeding van € 300 mogelijk. Er is ruimte voor 150 deelnemers. De vergoeding wordt rechtstreeks overgemaakt aan de vereniging of aanbieder. Via het gebiedsteam, Stichting Leergeld en het Beweegteam kan er een aanvraag worden gedaan door inwoners met een inkomen tot 120 % van de relevante bijstandsnorm.

Tabel 12: Volwassenenfonds Sport en Cultuur

	2023	2024	2025	2026*
Aantal deelnemers	124	187	203	54

* tot april 2026

Het aantal deelnemers neemt jaarlijks toe, doordat niet alle deelnemers het volledige bedrag van € 300 benutten is er ruimte voor meer deelnemers.

Gemeentepolis collectieve zorgverzekering

Inwoners die 130% of minder van de relevante bijstandsnorm aan inkomen hebben komen in aanmerking voor de gemeentepolis van de Friesland Zorgverzekeraar. Inwoners kunnen zich aanmelden via de website gezondverzekerd.nl. Er zijn twee pakketten waaruit een inwoner kan kiezen:

1. AV Frieso Compleet (verwacht veel zorg)
2. AV Budget + AVT Standaard (verwacht minder zorg).

Tabel 13: Gemeentepolis collectieve zorgverzekering

	2022	2023	2024	2025	2026
18- deelnemers	185	184	178	176	107
18+ deelnemers	564	565	547	434	440
Totaal deelnemers	749	749	725	610	547

Door minder instroom in de gemeentepolis en uitstroom doordat inwoners een hoger inkomen ontvangen is het aantal deelnemers vanaf 2025 gedaald.

VoorzieningenWijzer

Met de online checks van De VoorzieningenWijzer ontdekken inwoners zelf of samen met iemand wat voor hen geldt. De checks zijn op maat ingericht. Zo bevatten ze de lokale regelingen en normen en verwijzen ze naar partijen uit het lokale netwerk, zoals de Voedselbank, Stichting Leergeld en het Volwassenenfonds Sport en Cultuur.

Tabel 14: Voorzieningenwijzer

	2024	2025	2026*
Bezoekers datgeldvoormij.nl/Weststellingwerf	343	347	83

* tot april 2026

Geldfit.nl

Geldfit is het startpunt bij vragen en zorgen over geld. Het is onderdeel van de onafhankelijke Stichting NSR. Geldfit denkt met inwoners mee welke stappen ze nu kunnen zetten. Inwoners kunnen contact opnemen op een manier die bij hen past. Ook kent Geldfit veel organisaties, landelijk én in de buurt. Als dat gewenst is, brengen ze mensen in contact met iemand die verder helpt. Zo krijgen inwoners weer grip op hun geld.

Tabel 15 Geldfit.nl

	2024	2025	2026*
Bezoekers op website	299	446	93

* tot april 2026

3.5 Schulphulpverlening

Inwoners met geldzorgen en schulden kunnen bij ons gebiedsteam terecht. Samen met de inwoner wordt bekeken welke hulp passend is om een oplossing te vinden voor de geldzorgen en schulden.

Om schulden niet te laten oplopen zoeken we vanuit de vroegsignalering van schulden al bij beginnende betaalachterstanden contact met inwoners. Inwoners informeren we tijdens deze contactmomenten over de mogelijkheden van hulp.

3.5.1 Vroegsignalering van schulden

Vanuit de vroegsignalering van schulden ontvangen we signalen van betaalachterstanden van vaste lasten partijen van huur, zorg, gas, water en elektra. Om oplopende betaalachterstanden en schulden te voorkomen nemen we contact op met inwoners met achterstanden en bieden we passende hulp. We zoeken contact door op huisbezoeken te gaan, te bellen of een Whatsapp bericht, mail of brief te sturen.

Tabel 16 Vroegsignalering signalen

Vroegsignalering	2025	2026*
Crisismelding	127	26
Vroegsignalering enkelvoudig	1.067	188
Vroegsignalering meervoudig	371	64
Totaal aantal Signalen	1.565	278
Aantal acties op signalen	1.844	356
Aantal reacties op signalen	498	86

* tot april 2026

De signalen crisismelding, vroegsignalering enkelvoudig (eerste signaal die we ontvangen voor deze inwoner in de afgelopen 6 maanden) of meervoudig (meerdere signalen in de afgelopen 6 maanden) ontvangen we van vaste lasten partijen. Deze vaste lasten partijen zijn wettelijk verplicht om deze signalen door te geven.

De acties die wij vervolgens vanuit het gebiedsteam ondernemen op de signalen verschillen per signaal. De acties worden bepaald aan de hand van het signaal, bijvoorbeeld op basis van de hoogte van de achterstand of de soort achterstand (huur, water, zorg, elektra of gas) etc. We zoeken vervolgens contact met inwoners.

3.5.2 Meldingen schuldhulpverlening

Onderstaand vindt u het aantal meldingen voor hulp bij schulden en geldzorgen die bij ons gebiedsteam zijn binnengekomen. Niet elke melding leidt tot een aanvraag voor een schuldhulpverleningstraject. Soms is een enkel gesprek met tips of ander advies voldoende.

Tabel 17 Meldingen schuldhulpverlening

	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Meldingen schuldhulpverlening	43	32	37	39	41

3.5.3 Aanvragen schuldhulpverlening

Onderstaand vindt u gegevens over het aantal aanvragen schuldhulpverlening bij de gemeente. Dit omvat naast het regelen van de schulden ook budgetbeheer, budgetcoaching en het treffen van afspraken met schuldeisers. Het doel is om stabiliteit te creëren, stress te verminderen en een plan op maat te bieden dat rekening houdt met de persoonlijke omstandigheden. De aanvragen schuldhulpverlening betreffen aanvragen op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), waarop een besluit is genomen.

Tabel 18 Aanvragen Schuldhulpverlening

	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025	Q1 2026
Aanvragen schuldhulpverlening	20	37	23	29	21

Sociale basis

De toelichting op onze sociale basis bestaat vooral uit verhalen en voorbeelden. Daarbij nemen we actuele ontwikkelingen mee. Waar mogelijk voegen we cijfers toe.

4.1 Vrijwilligerspunt

Net als in de afgelopen jaren helpen we ook dit jaar inwoners die vrijwilligerswerk zoeken en organisaties die met vrijwilligers werken. We hebben gesprekken gevoerd met inwoners om samen passend vrijwilligerswerk te vinden. Ook hebben we organisaties ondersteund met advies over onderwerpen zoals vrijwilligersverzekeringen, websites en tips voor het vinden en behouden van vrijwilligers.

Tabel 19 Vrijwilligers

	2026*
Aantal bemiddelde vrijwilligers via de website en onze inzet. Hierin meegenomen de matches in het kader van de burgerschapsstage en bemiddeling voortgekomen uit individuele gesprekken met inwoners (via activeringscoaches en Wmo) en individuele hulpvragen	31
Aantal bezoekers website Vrijwilligerspunt Weststellingwerf	3.377
Inwoners met praktische hulpvragen (Samen Doen)	<10
Aantal nieuw geregistreerde gebruikers op de website	63
Aantal geregistreerde organisaties website	94

* tot 1 april 2026

Terugblik 1^e kwartaal 2026:

- **Samendoen**
Het beantwoorden van (hulp)vragen in het kader van Samendoen
- **Organiseren van activiteiten**
In het eerste kwartaal zijn dan ook de eerste voorbereidingen getroffen voor de vrijwilligersmarkt, de Dag van de Vrijwilliger en de zomerwaarderingsactiviteit voor de 'eigen' vrijwilligers van de gemeente.
- **Netwerkcafé:**
In maart hebben wij een netwerkcafé georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst kregen twee organisaties de gelegenheid om een pitch te geven over hun werkzaamheden en gingen de aanwezigen met elkaar in gesprek over samenwerking en actuele thema's binnen het vrijwilligerswerk.
- **NLdoet**
De editie NLdoet vond plaats in maart. Tijdens deze landelijke actiedagen hebben verschillende vrijwilligersorganisaties zich kunnen presenteren en extra aandacht gekregen, met als doel vrijwillige inzet zichtbaar te maken en te stimuleren.
- **Pluim van de Maand**
Vorig jaar zijn we hiermee gestart. Inmiddels wordt deze waardering elke maand uitgereikt. Vrijwilligers reageren hier erg positief op. Het betekent veel voor hen om op deze manier extra aandacht en waardering te krijgen. Zo laten we zien hoe belangrijk vrijwilligers zijn voor de gemeente.

4.2 Mantelzorg

In tabel 20 staan belangrijke cijfers over mantelzorg. Het gaat bijvoorbeeld om het aantal geregistreerde mantelzorgers en jonge mantelzorgers. Deze cijfers geven inzicht in hoeveel mantelzorgers er binnen de gemeente zijn.

Tabel 20 Mantelzorg

	2026*
Aantal geregistreerde mantelzorgers	254
Aantal jonge mantelzorgers	20
Aantal inschrijvingen	12
Aantal uitschrijvingen	19
Aantal ondersteuningsvragen mantelzorg aan vlechtwerkers	Zie onderstaande toelichting

* tot 1 april 2026

Het is lastig om goed bij te houden hoeveel vragen de vlechtwerkers krijgen over mantelzorg. Dat komt doordat de vragen via verschillende kanalen binnenkomen en het er veel zijn. De vragen gaan bijvoorbeeld over ondersteuning voor mantelzorgers, vragen van samenwerkingspartners en praktische zaken zoals huishoudelijke hulp, respijtzorg en dagbesteding.

Terugblik 1^e kwartaal 2026:

- **Pier 21**
We begonnen in het nieuwe jaar met een theatervoorstelling over mantelzorg uitgevoerd door de theaterproductie Pier 21. Mantelzorgers konden zich hiervoor aanmelden en daarmee een gratis kaartje ontvangen. Het betrof een voorstelling met de nodige herkenbare situatie waar mantelzorgers mee te maken hebben, overbelasting, schuldgevoel, hulp durven vragen.
- **Mantelzorgtraining.**
Provincie breed hebben we met de mantelzorg coördinatoren een trainingsdag gehad met het thema samenwerken met mantelzorgers. Het was een inspirerende dag waarin we tools hebben meegekregen om in het dagelijks werk in te zetten. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat samenwerking tussen de mantelzorg coördinatoren Provincie breed van grote waarde is.
- **Mantelzorgcafé**
In het eerste kwartaal zijn de voorbereidingen getroffen voor het mantelzorgcafé dat in april zal plaatsvinden.
- **Koffieochtend**
Na de goed bezochte koffieochtenden van het afgelopen jaar worden ook dit jaar deze ochtenden 1x per 2 maanden gehouden. We willen deze ochtenden rouleren, zo is de eerste koffieochtend voor dit jaar gehouden in het buurthuis in Noordwolde.
- **Webinars op provinciaal niveau**
Samen met 10 andere organisaties/mantelzorgcoördinatoren vanuit Friesland haken wij aan bij door Mantelzorg.nl georganiseerde Webinars. De laatste Webinar heeft in februari plaatsgevonden. Mantelzorg.nl is sinds 2026 gestopt met het aanbieden van Webinars. Provinciaal wordt gekeken naar een vervanging.
- **Nieuw geregistreerde mantelzorgers**
We zetten mantelzorgers in om nieuw geregistreerde mantelzorgers te verwelkomen. Er wordt op een regelmatige basis contact met de vrijwilligers onderhouden.

- **Telefonisch contact mantelzorgers**

Telefonisch mantelzorgers te woord staan, advies geven en een luisterend oor bieden.

4.3 Jeugd en jongerenwerk

De afgelopen jaren hebben we het jongerenwerk in onze gemeente verder opgebouwd. Door de uitbreiding van het afgelopen jaar bestaat het team nu uit twee vaste jongerenwerkers, een tijdelijke medewerker, een talentplekmedewerker en een sociaal beheerder vanuit To-B. We zijn goed zichtbaar en makkelijk bereikbaar voor jongeren, collega's en samenwerkingspartners. Daardoor weten steeds meer mensen ons te vinden. Tegelijk maken we bewuste keuzes, zodat we genoeg tijd houden voor direct contact met jongeren. Daar ligt onze belangrijkste taak.

We werken zowel op straat als op vaste locaties. Iedere week zijn we aanwezig tijdens de pauzes op Linde College en Terra. Daar ontmoeten we jongeren en geven we voorlichting. Ook zijn we regelmatig aanwezig op straat en in jongerencentra. Door deze zichtbare aanwezigheid kunnen we problemen snel signaleren en bespreken. Het contact dat we met jongeren opbouwen zorgt voor vertrouwen en open gesprekken.

De mobiele ontmoetingsplek staat nog steeds in De Blesse. Jongeren uit de buurt maken hier goed gebruik van en er zijn geen meldingen van overlast geweest. Ook hebben we sinds kort een nieuwe jongerenwerkbuss. Daarmee kunnen we jongeren in de buitendorpen beter bereiken. De bus is ingericht als een mobiele ontmoetingsplek met zitzakken en picknickkleden. Er is altijd een jongerenwerker aanwezig.

Samenwerking blijft belangrijk binnen het jongerenwerk. Samen met verschillende organisaties werken we aan een sterke basis voor jongeren. We zijn actief betrokken bij OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving), onder andere op het gebied van vrije tijd en ouderbetrokkenheid. Vanuit deze samenwerking is Sport & Chill ontstaan. Dit is een laagdrempelige activiteit die we samen met Sport Fryslân organiseren. Jongeren kunnen hier sporten, ontspannen en elkaar ontmoeten.

Talentplek

Binnen Talentplek werken we verder volgens de MDT-gedachte, maar met meer aandacht voor goede begeleiding. De druk om aantallen te halen is er niet meer, waardoor we meer tijd hebben voor kwaliteit en maatwerk. Op dit moment begeleiden we vooral individuele trajecten. De volgende stap is om jongeren vaker in groepen samen te brengen, zodat zij elkaar kunnen ontmoeten en versterken. De belangrijkste thema's binnen talentplek zijn eenzaamheid en schooluitval (thuiszitters).

To-B

To-B is geopend op donderdagmiddag, vrijdagmiddag en vrijdagavond. Door de komst van een nieuwe sociaal beheerder is er weer continuïteit in het openen van de locatie en het organiseren van activiteiten. Jongerenwerkers zijn hier regelmatig aanwezig, waardoor we goed contact houden met de jongeren die To-B bezoeken. Gemiddeld komen er 20 tot 30 jongeren per opening.

Nexus

Sinds de opening in november 2025 is Nexus een drukbezocht jongerencentrum geworden. Op woensdag-, donderdag- en vrijdagmiddag en op vrijdagavond weten veel jongeren Nexus te vinden. Op de drukste momenten komen er 30 tot 40 jongeren per avond. De behoefte aan een plek zoals Nexus is groot. Door onze aanwezigheid blijven we dicht bij de leefwereld van jongeren.

4.4 Samenlevingsopbouw

In Wolvega en Noordwolde heeft het opbouwwerk zich vooral gericht op het thema Ontmoeting en leefbaarheid. Een belangrijk uitgangspunt bij het versterken van de sociale basis. Vanaf januari 2026 wordt het opbouwwerk versterkt door de nieuwe dorpenondersteuner. Zij heeft zich in het 1e kwartaal voornamelijk beziggehouden met het inwerken en veel kennismaken in de verschillende dorpen. Ook heeft met de nieuwe dorpenondersteuner de Buurthuushulp in Noordwolde een nieuwe impuls gekregen.

Terugblik 1^e kwartaal 2026:

- **Kledingbank Noordwolde**
Blijft voorlopig in de Krommestede (woonvorm voor ouderen in Noordwolde). Door de grote belangstelling wordt gekeken naar een langere termijn borging binnen de Krommestede. Op dit moment gebruiken ze een leegstaande ruimte, deze zal echter een nieuwe bestemming krijgen, waardoor gekeken wordt naar een andere plek binnen het complex.
Ondersteuning OSN (Onafhankelijke Senioren Noordwolde)
Met de komst van een nieuw bestuurslid was ook de wens ontstaan om de groep weer actief op de kaart te zetten. Echter door een verschil in meningen is besloten om vooralsnog op de huidige voet door te gaan. In de toekomst zal het opbouwwerk weer aanhaken.
- **Krommestede**
In het eerste kwartaal is een aanzet gemaakt om te kijken hoe we de samenwerking binnen de 3 commissies (Activiteiten, moestuin en bewonerscommissie) kunnen versterken. Momenteel is er veel onduidelijkheid over wat welke commissie doet en dit zorgt voor spanningen binnen het complex. Opbouwwerk werkt hierin intensief samen met WoonFriesland.
- **Beweegtuin de Haenepolle**
Het wekelijkse sportmoment in de Haenepolle is ook het eerste kwartaal trouw bezocht door de vaste deelnemers. Ook zijn er weer een aantal nieuwe deelnemers aangesloten. De groep heeft de wens om door te blijven gaan. Hierdoor wordt gekeken of de inzet van de buurtsportcoach kan worden verlengd. Dit was in eerste instantie voor de duur van 1 jaar.
- **Volkstuin Noordwolde**
In het eerste kwartaal is er contact geweest met de volkstuinvereniging in Noordwolde met betrekking tot de onrust binnen het bestuur en de leden. In het 1e kwartaal is er een nieuw bestuur gekozen. Opbouwwerk zal zodra dit bestuur operationeel is benaderd worden om mee te denken over de toekomst en de relatie met de buurt.
- **Inloophuis Breuningslaan**
We ondersteunen het bestuur bij onder andere bewonersparticipatie. De Emmastraat (achter de Breuningslaan) is inmiddels nieuw opgeleverd. Samen met partners wordt gewerkt aan meer verbinding in de wijk. Ook ondersteunen we de jaarlijkse subsidieaanvraag. Daarnaast organiseren we samen met inwoners, het inloophuis Breuningslaan, woningcorporaties, de wijkagent en de gemeente een jaarlijkse straatschouw. Vanuit het opbouwwerk organiseren we elk jaar een buurtbakkie.
- **Kledingbank Wolvega**
Opbouwwerk en Dorpsondersteuner onderhoudt met regelmaat contact met de Kledingbank en heeft een ondersteunende functie.

- **Papierwinkels Wolvega en Noordwolde**

De Papierwinkels ondersteunen wekelijks een groot aantal bewoners bij vragen. In Noordwolde is het team inmiddels uitgebreid met 2 nieuwe vrijwilligers en is de openstelling in Noordwolde weer geborgd. Deze nieuwe vrijwilligers hebben inmiddels kennis gemaakt met diverse functies/collega's binnen het gebiedsteam.

- **Wolvega Bloeit**

Ondersteunen van organisatie, verbinden tussen organisatie, bewoners en gemeente en ondersteunen van bewonersinitiatieven.

- **Valpreventie**

- Samen met fysio Noordwolde heeft er een wervingsactiviteit plaatsgevonden, inmiddels zijn er 2 groepen gestart in Noordwolde.

- **Ondersteunen van de wijkverenigingen**

Opbouwwerk is hierbij ondersteunend en faciliterend, in bijvoorbeeld het met elkaar in contact brengen en het bewaken van de voortgang met als doel het te laten borgen bij de wijkverenigingen zelf.

- **Ontmoetingscentrum Huis op de Hoogte**

Ondersteunen van beheerder en werkgroepen.

- **Buurtbakkies**

Doorlopend worden er Buurtbakkies georganiseerd in verschillende wijken in zowel Wolvega als Noordwolde, hetzij op initiatief van inwoners, hetzij n.a.v. signalen uit de wijk, omwonenden of instanties. In het 1e kwartaal heeft er weer een werkgroepoverleg plaatsgevonden voor de planning van het 1e half jaar. De werkgroep: PB Noordwolde, wijkagent, WoonFriesland, Woonstichting Wetstellingwerf, collega van de Werf en opbouwwerk organiseren doorgaans 10 buurtbakkies op jaarbasis.

- **Prinsessenbuurt**

Er is hier een groot rioleringsproject van start gegaan, welke veel impact heeft op de wijk. Vanuit de Sociale Basis is het Opbouwwerk hierbij betrokken om informatie op te halen, signalen op te vangen en de thermometer in de wijk te zetten met als doel inzicht te krijgen in wat er speelt in de wijk.

- **Buurtverbinders**

Verbinden en ondersteuning van de buurtverbinders (buurtverbinders zijn de personen in een straat/ buurt die van onschatbare waarde voor de sociale samenhang in een straat/buurt) en het organiseren van 2-jaarlijkse bijeenkomsten voor buurtverbinders.

Initiatieventafel

Het opbouwwerk is aangesloten bij de (nieuw opgezette) initiatieventafel. Hier worden de initiatieven uit de gemeente besproken door diverse disciplines binnen het gemeentehuis. Opbouwwerk heeft i.s.m. inwoners, schooldirecteur en beleid een buurtbakkie/ fietscontrole georganiseerd bij CBS de Patrijs in Wolvega. Thema was verkeersveiligheid.

- **Bibliotheek**

We werken samen met nieuwe medewerkers bibliotheek.

- **Liante**

Samen met de kwartiermaker van Liante onderzoeken we de mogelijkheden voor meer verbinding tussen woonvoorzienig voor ouderen en de buurt.

- **Boijl**
Het opbouwwerk en de dorpenondersteuner hebben kennisgemaakt bij de koffieochtend in Boijl. Hierbij zijn direct een aantal signalen opgehaald en verder uitgezet. Ook is de Buitenbeter app hier nader uitgelegd. Vanuit het dorpsbelang Boijl is er een toekomstplan geschreven met betrekking tot Boijl in 2040. Hier is ook de wens tot een dorpenondersteuner benoemd, momenteel zijn we in gesprek met onder andere beleid, om te kijken wat de mogelijkheden zijn.
- **Wat de pot schaft**
In navolging van Wolvega Bloeit is het initiatief Wat de pot schaft nieuw leven ingeblazen door een groep van 6 enthousiaste inwoners met verschillende achtergronden. Doel is meer verbinding in het dorp, een laagdrempelige manier om te ontmoeten.
- **Iftar**
Opbouwwerk is aangesloten bij de Iftar, georganiseerd door stichting Krokus. Vanuit ons Sociale Basis budget hebben we hier een aanjaag vergoeding aan verstrekt. Het levert mooie nieuwe verbindingen op. Zo is een van de organisatoren van de Iftar nu aangeschoven bij Wat de pot schaft en een ander zit in het Kiemteam van Wolvega Bloeit. Doel is om meer verbinding tussen mensen met verschillende culturele achtergronden te bewerkstelligen.

4.5 Ouderenwerk

Om ervoor te zorgen dat de ouder wordende inwoner van onze gemeente langer, gezond en zelfstandig kunnen blijven wonen, is het belangrijk om een goede samenwerking te hebben met formele en informele organisaties gericht op ouderen.

Terugblik 1^e kwartaal 2026:

- Samenwerking en ondersteuning van de ouderenverenigingen.
- Voortzetting en doorontwikkeling van de Ketenaanpak Valpreventie.
- Wijkgericht werken/driehoeksoverleg:
- Verpleegkundigen, wijkverpleegkundigen, casemanagers dementie, POH-GGZ, Welzijnscoach, Wmo-consulenten
- Inwonersinitiatieven gericht op ouderen ondersteunen en faciliteren.

4.6 Welzijn op recept

Welzijn op Recept kan inmiddels met recht een groot succes worden genoemd. Sinds juli 2024 zijn er twee welzijnscoaches actief, en de resultaten zijn veelbelovend. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de inzet van Welzijn op Recept leidt tot maar liefst 20% minder werkdruk bij huisartsenpraktijken.

In de gemeente Weststellingwerf werken inmiddels alle vijf huisartsenpraktijken met dit concept. Ook het Gebiedsteam weet de weg naar de welzijnscoaches steeds beter te vinden. Waar inwoners eerder vaak werden aangemeld voor begeleiding of dagbesteding, bijvoorbeeld bij eenzaamheid, wordt nu steeds vaker gekozen voor een doorverwijzing naar een welzijnscoach. Door deelname aan activiteiten buitenshuis breiden inwoners hun sociale netwerk uit, voelen zij zich minder eenzaam en blijven zij langer zelfredzaam. Met het groeiende aantal doorverwijzingen vanuit huisartsenpraktijken, thuiszorgorganisaties, casemanagers Dementie en het Gebiedsteam behoort Weststellingwerf momenteel tot de koplopers binnen de provincie Friesland.

Naast het opstarten van trajecten gericht op het vergroten van het welzijn van inwoners, is er ook geïnvesteerd in het versterken van samenwerkingen. Zo is het contact met huisartsenpraktijken, thuiszorgorganisaties, casemanagers Dementie, het Gebiedsteam en het Frisius MC verder verdiept en wordt het bestaande netwerk actief onderhouden. Een belangrijke kracht ligt bovendien in het verbinden van mensen: inwoners die zich eenzaam voelen, worden met elkaar in contact gebracht en ondernemen samen activiteiten. Daarnaast wordt actief de samenwerking gezocht met andere teams om het aanbod te verbreden, waarbij naast informele ontmoetingen zoals koffie- en theemomenten ook meer aandacht is voor beweging en vitaliteit.

Tabel 21 Welzijn op recept

	2026*
Aantal aanmeldingen	45
Aantal lopende trajecten	31
Aantal succesvol afgeronde trajecten	<10
Aantal voortijdig gestopte trajecten	12

* tot 1 april 2026

Terugblik 1^e kwartaal 2026:

- **Begeleiding naar passende activiteiten**
Inwoners zijn actief ondersteund bij het vinden van passende activiteiten of vrijwilligerswerk, met als doel hun welzijn en sociale betrokkenheid te vergroten.
- **Bijdragen als gastspreker**
Tijdens diverse bijeenkomsten over zorg en welzijn, waaronder de Speeddate van het Regioplan in het ziekenhuis van Heerenveen, is kennis gedeeld en bewustwording vergroot.
- **Vergroten van naamsbekendheid**
Door het delen van succesverhalen in het plaatselijk nieuwsblad is de zichtbaarheid en bekendheid van Welzijn op Recept verder toegenomen.
- **Brede implementatie van Welzijn op Recept**
Het concept is succesvol geïntroduceerd binnen alle huisartsenpraktijken, thuiszorgorganisaties en het Gebiedsteam in de gemeente Weststellingwerf.
- **Intervisie en kennisuitwisseling**
Er is actief contact onderhouden met welzijnscoaches binnen de provincie Friesland om ervaringen en inzichten uit te wisselen.

- **Versterken van netwerken**
Samenwerkingen zijn gelegd en onderhouden met onder andere OSW, het Beweegteam, het Vrijwilligerspunt, kerken, HAGRO en organisaties zoals Humanitas en de Zonnebloem.
- **Ontwikkelen van nieuwe activiteiten**
Op basis van signalen en vragen van inwoners is een aanzet gedaan tot het opzetten van nieuwe activiteiten bij lokale seniorenverenigingen.
- **Samenwerking voor een gezondere leefstijl**
Met interne partners is samengewerkt aan gezamenlijke initiatieven gericht op het bevorderen van beweging en gezonde voeding.
- **Stimuleren van onderlinge contacten**
Een WhatsApp-groep voor alleenstaanden is opgezet om inwoners laagdrempelig met elkaar in contact te brengen en samen activiteiten te ondernemen.
- **Organiseren van ontmoetingsmomenten**
Maandelijks wordt een koffiemoment georganiseerd in De Steense voor inwoners vanaf 18 jaar, waar ontmoeting en gezamenlijke (beweeg)activiteiten centraal staan.
- **Inzet en werving van vrijwilligers**
Vrijwilligers zijn geworven om eenzame inwoners te bezoeken of samen activiteiten te ondernemen, met als doel het versterken van sociale verbindingen.